

Kongressen 2017

9

Granskningsutskottets
rapporter 2014, 2015,
2016

Innehållsförteckning

Rapport avseende verksamheten inom Synskadades Riksförbund (SRF) år 2014.....	5
Granskningsutskottets uppgifter och sammansättning	5
Inriktning	6
Generella synpunkter.....	7
Framgångsområden	8
Skola/utbildning.....	8
Invandrarfrågor.....	8
Röstning med bibehållen valhemlighet	9
EU-arbete.....	9
Information och kommunikation.....	9
Konsumentfrågor.....	9
Funktionärsutbildning	9
Fysisk tillgänglighet och resande.....	9
Förbättringsområden.....	10
Utveckla SRF	10
Information och kommunikation.....	10
Jämställdhet.....	10
Folkbildning	11
Juridiskt stöd	11
Arbetsmarknad.....	11
Bedömning och slutsatser.....	11
Granskningsutskottets beslut	12
Revisionsberättelsen 2014	13
Uttalanden	14
Rapport avseende verksamheten inom Synskadades Riksförbund (SRF) år 2015.....	15
Granskningsutskottets uppgifter och sammansättning	15
Inriktning	16
Generella synpunkter.....	16
Framgångsområden	17
Medlemsundersökning	17
Fysisk tillgänglighet och resande.....	17

Internationellt arbete.....	18
Konsumentfrågor.....	18
Skola/utbildning.....	18
Barnverksamhet	18
Funktionärsutbildning	19
Förbättringsområden.....	19
Medlemsutveckling.....	19
Organisationsutveckling	19
Hemsidan	19
Medlems- och givarregistret SURFA	20
Jämställdhet och likabehandling.....	20
Arbetsmarknad.....	20
Nordiskt samarbete	20
Bedömning och slutsatser.....	21
Granskningsutskottets beslut.....	21
Revisionsberättelsen 2015	22
Uttalanden	23
Rapport avseende verksamheten inom Synskadades Riksförbund (SRF) år 2016.....	25
Granskningsutskottets uppgifter och sammansättning	25
Inriktning	26
Generella synpunkter.....	26
Framgångsområden	27
Utvecklingsområden	28
Bedömning och slutsatser.....	28
Granskningsutskottets beslut.....	29
Revisionsberättelsen 2016	30
Uttalanden	32

Rapport avseende verksamheten inom Synskadades Riksförbund (SRF) år 2014

Granskningsutskottets uppgifter och sammansättning

1. Utskottet granskar löpande Förbundsstyrelsens verksamhet och förvaltning. Utskottet ska ha tillgång till alla handlingar.
2. Utskottet ska ta ställning till Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska årsredovisning samt den auktoriserade revisorns årsberättelse.
3. Utskottet fastställer resultat- och balansräkning, disposition av riksförbundets överskott eller underskott samt till- eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter.
4. Granskningsutskottet ska senast den 30 juni årligen avge rapport till Kongressen. Den auktoriserade revisorns revisionsberättelse skall bifogas granskningsrapporten.

Som ett komplement till kongressperiodens granskningsrapporter kan kongressombuden beställa verksamhetsberättelser på önskat media.

Granskningsutskottet består av sju ledamöter. Följande personer valdes av Kongressen 2014 för mandattiden t o m Kongressen 2017 att ingå i utskottet:

Margaretha Häll Assarsson, Rönninge, sammankallande.
Dan Berggren, Piteå.
Bert Carlsson, Jönköping.
Aini Hjerpe, Solna (till och med mars 2015).
Thomas Krantz, Göteborg.
Lars Nord, Uppsala.
Margareta Åsén-Johansson, Hägersten.

Utskottet har fått visst administrativt stöd av förbunds-kansliet.

Utskottets ledamöter har följt och granskat verksamheten genom att mellan sig fördela arbetet.

Sammanträden

Utskottet har haft fyra sammanträden för att granska verksamheten 2014, varav ett förlagt i anslutning till Förbundsstyrelsens sammanträde 27-28 april 2015.

Utskottet träffade Förbundsstyrelsen för att få klargöranden i vissa frågor och förbättra dialogen mellan utskottet och Förbundsstyrelsen.

Vid två sammanträden har den auktoriserade revisorn deltagit. En särskild granskning i samarbete med den auktoriserade revisorn avseende riktlinjer och policydokument har fullföljts under granskningsperioden. Vidare har utskottet varit representerat vid två av Organisationsrådets möten och vid kongressen 2014.

Inriktning

Granskningsutskottet har granskat riksförbundets verksamhet för år 2014. I denna rapport har utskottet valt att redo-visa generella iakttagelser samt lämna särskilda synpunkter inom vissa verksamhetsområden.

Granskningsutskottet har vid granskningen utgått från:

- Program, stadgar och andra planer fastställda av Kongressen;
- Motioner antagna av Kongressen 2011;
- Verksamhetsinriktning och budget för kongressperioden 2012– 2014;
- Arbetsplan och budget för 2014.

Utskottet har tagit del av Förbundsstyrelsens och Arbetsutskottets protokoll liksom av verksamhets- och budgetuppföljningar samt av organisationens riktlinjer och policydokument.

Utskottet har också tagit del av verksamhetsberättelse, årsredovisning och den auktoriserade revisorns rapport för 2014.

Generella synpunkter

Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse, årsredovisning och övriga relevanta handlingar speglar en bred och omfattande verksamhet under 2014. De initiativ och åtgärder som förutskickades i arbetsplanen har i allmänhet genomförts. I de fall planerade aktiviteter uteblivit kan de sägas ha kompenserats av insatser som aktualiserats av uppdykande och oförutsedda händelser och skeenden som en organisation som SRF måste vara lyhörd inför.

Granskningsutskottet noterar att policys och riktlinjer har uppdaterats vilket är viktiga styrmedel för förbundsstyrelsen. Totalintrycket är att Förbundsstyrelsen verkar i takt med tiden.

Verksamhetsberättelsen är Förbundsstyrelsens mest översiktliga redskap för att informera och redovisa för medlemmarna vad den uträttat under det gångna verksamhetsåret. Denna handling måste således vara väl genomarbetad och lättläst. Granskningsutskottet har funnit att texten flyter väl och vill särskilt lyfta fram de utmärkta framställningar av intressepolitiska frågor som berättelsen innehåller. Men samtidigt blandas stort och smått i det omfattande dokumentet vilket försvårar överblick. Ett upplägg med indelning i breda verksamhetsgrenar skulle öka möjligheten att urskilja huvuddragen i verksamheten. Det skulle också vara av stort värde om Förbundsstyrelsen i framtiden inledningsvis kommenterar vad som särskilt bör uppmärksammas av det som hänt under det gångna verksamhetsåret, innefattande både positiva och negativa företeelser och resultat. Utvecklingstendenser skulle vidare lättare urskiljas om fakta och sakuppgifter samlades i tabeller för att möjliggöra jämförelser över tid i likhet med vad som nu kan göras med avseende på medlemsutvecklingen.

Kopplingen mellan arbetsplan och verksamhetsberättelse borde göras tydligare. Metoden att arbeta med SMARTA mål (Specifika - Mätbara – Acceperade – Realistiska - Tidsbundna) skulle kunna användas i större utsträckning.

Granskningsutskottet har tidigare tagit upp frågan om kommunikation och kontakter mellan Förbundsstyrelsen, distrikten och lokalföreningarna. Området är centralt för organisationens vitalitet och förmåga att utvecklas. Inom flera

verksamhetsområden visar sig relationerna vara svaga och präglade av bristande kontinuitet.

Granskningsutskottet anser att denna problematik måste ägnas större uppmärksamhet än vad som hittills skett så att treplansuppdelningen av SRF inte blir ett hinder för ett väl fungerande samarbete i en väl samlad och sammansvetsad organisation.

Sammantaget anser Granskningsutskottet att Förbundsstyrelsen genomfört verksamheten under 2014 i enlighet med arbetsplan på ett tillfredsställande sätt.

Framgångsområden

Förbundsstyrelsens verksamhet är vittförgrenad. Inom några områden har initiativ och åtgärder belönats med framgång. Granskningsutskottet vill särskilt lyfta fram goda resultat inom följande områden.

Skola/utbildning

SRF har under flera år i samverkan med Unga synskadade aktivt agerat för att synskadade skall kunna gå i skola och få samma utbildning som andra. Aktiviteterna i samband med införandet av den nya skollagen från 2010 har varit många och ihärdiga. Nu kan en viktig framgång noteras i och med att regeringen lovat att förtydliga lagens skrivning om stöd utöver godkänd kunskapsnivå. Men än återstår en del att göra.

Granskningsutskottet finner det angeläget att kravet på punktskriftsundervisning drivs vidare med samma energi som hittills.

Invandrarfrågor

Arbetet med att förbättra vardagstillvaron för synskadade personer som flytt eller invandrat till Sverige stimulerades under 2014 av det lyckosamma arvfondsprojektet på Hagabergs folkhögskola. Den konstruktiva idén bakom projektet – att koppla samman SFI-undervisning med rehabilitering – förtjänar att poängteras.

Röstning med bibehållen valhemlighet

Förbundsstyrelsens djupa och aktiva engagemang för att rösthemligheten vid allmänna val även skall gälla synskadade är värd en särskild eloge. Det hör till undantagen att SRF:s intressepolitiska verksamhet rör principiellt tunga frågor om demokrati och medborgarnas valdeltagande.

EU-arbete

Sveriges beroende av vad som sker inom Europeiska Unionen har blivit allt större med tiden. SRF följer utvecklingen på skiftande sätt. Granskningsutskottet vill peka på att detta arbete förtjänstfullt fortsatt med etablering av kontakter med svenska politiker som verkar inom EU i olika organ och sammanhang.

Information och kommunikation

Detta område sjunker av aktivitet. I takt med den digitala teknikens utveckling har ett berömvärt arbete resulterat i något av ett genombrott för syntolkning på biografer och i TV samtidigt som en länge förberedd reform av tidnings- och i mindre mån tidskriftsdistributionen börjat slutföras under året.

Konsumentfrågor

De problem synskadade möter i egenskap av konsumenter påverkar i hög grad vardagen. Granskningsutskottet kan konstatera att vissa framgångar har nåtts inom området. Särskilt kan nämnas införandet av talande kösystem inom en av våra större apotekskedjor – om än på ett smärre antal apotek – noteras.

Funktionärsutbildning

Den under 2013 väl genomförda funktionärsutbildningen fortsatte under det nu aktuella verksamhetsåret med en utbildning i ekonomi som Granskningsutskottet gillande konstaterar.

Fysisk tillgänglighet och resande

Området är tungt och svårbearbetat med inflytande av starka ekonomiska och politiska intressen såväl nationellt som på EU-nivå. Bilden är också splittrad vad avser helhetsresultatet. Tack vare envetet påverkansarbete har det blivit lättare att beställa tågbiljetter per telefon. Den skakiga statistiken över förekommande hållplatsutrop ser också bättre ut. På minussidan står den bristande samordningen och problemen med att få en väl fungerande ledsagning vid tåg- och bussresor.

Förbättringsområden

Förbundsstyrelsen har kunnat glädja sig åt framgångar inom många områden under 2014. Men även några mindre goda resultat föreligger. Utan att alltid ha kännedom om orsakerna till inaktivitet och svackor i verksamheten vill Granskningsutskottet i det följande avsnittet peka på några områden som Förbundsstyrelsen - enligt utskottets bedömning – i synnerhet bör uppmärksamma för att åstadkomma resultatförbättringar.

Utveckla SRF

Hur SRF skall vitaliseras som organisation och få fler medlemmar har varit ett aktuellt bekymmer för Förbundsstyrelsen under många år. Det rör sig om ett särdeles svårtacklat område vars relevans kvarstår under 2014. Några kraftfullare initiativ för att finna och uppmuntra till nya organisationsformer finns inte redovisade i verksamhetsberättelsen. Ett akut huvudbry är det ökande antalet vilande lokalföreningar. Frågan är sammankopplad med medlemsutvecklingen då läget där är dystert. Det under året avslutade fleråriga rekryteringsprojektet tog mycket pengar och resurser i anspråk men vände inte nedgången i medlemssiffrorna. Jämsides med att finna nya former för kontakterna mellan Förbundsstyrelsen och distrikten måste oprövade grepp tas. En djupgående analys av medlemsutvecklingen mot bakgrund av distriktens och lokalföreningarnas verksamhet under en följd av år kan vara ett möjligt sätt att angripa frågan men även andra vägar till konstruktivt nytänkande är av nöden.

Information och kommunikation

Vi lyfte tidigare fram detta område med tanke på den omfattande och mångskiftande verksamhet som här redovisas. Men Granskningsutskottet är fortfarande inte nöjt med hemsidans tillgänglighet. Den skall vara översiktlig och locka till medlemskap och engagemang oberoende av graden av synskada. Det är heller inte godtagbart att de tidigare välkända problemen med Surfa ännu inte lösts på ett godtagbart sätt.

Jämställdhet

Frågor om könsbalansen tenderar att stanna vid indignerade fördömanden, diskussioner och exemplifieringar av snedvridna könsfördelningar i enskilda fall. Förbundsstyrelsens arbete i detta avseende faller in i mönstret. Granskningsutskottet menar

att det knappast går att komma vidare om inte problematiken angrips mer brett. Jämställdhet mellan könen i styrelser och andra ledande organ ingår i problembilden men väl så betydelsefull är konsekvensen av den kvinnliga övervikten i medlemskåren i sin helhet.

Folkbildning

Studieverksamhet berikar medlemmar och stärker den sociala gemenskapen inom organisationen.

Granskningsutskottet har uppmärksammat att material för cirklar och andra former av folkbildning framställs i mindre omfattning än tidigare. Nedgången kan vara en följd av allmänt förändrade levnadsmönster och livsstilar men motåtgärder bör prövas.

Juridiskt stöd

Avslag på biståndsansökningar drabbar många synskadade. För att öka kännedomen om villkoren för att erhålla stöd av kommuner och landsting samt stärka förståelsen av förvaltningsbeslutens innebörd är kunskap om de enskilda fall där SRF kan hjälpa till med råd och hjälp av stort värde. Granskningsutskottet ställer sig frågande till att inte statistiken över de ärenden som når SRF inte skulle kunna utvecklas och förbättras.

Arbetsmarknad

Granskningsutskottet har noterat det idoga och engagerade intresse som Förbundsstyrelsen ägnat denna arbetstunga sektor sedan ett antal år tillbaka. Vi tar ändå upp det i detta sammanhang för att vi finner det angeläget att projektidén om en ny modell för arbetslivsinriktad rehabilitering inte begravs med den avslagna ansökan hos Arvsfonden gällande en förstudie. Möjligheten att få någon annan samarbetspartner bör undersökas. Utskottet delar dessutom Förbundsstyrelsens bedömning att kontakter med fackliga organisationer i varje fall på sikt kan föra frågan om förbättrade arbetsvillkor för synskadade framåt.

Bedömning och slutsatser

Granskningsutskottet konstaterar att planerad verksamhet för 2014 i huvudsak har genomförts med den inriktning som kongressen 2011 fastställde.

Den auktoriserade revisorn tillstyrker i sin årsberättelse för 2014 att resultat- och balansräkning fastställs och att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret.

Granskningsutskottets beslut

att fastställa resultaträkning, balansräkning, och styrelsens förslag till resultatdisposition för år 2014 samt,

att föreslå Kongressen bevilja styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2014.

Juni 2015

Dan Berggren
Bert Carlsson
Margaretha Häll Assarsson
Thomas Krantz
Lars Nord
Margareta Åsén-Johansson

Revisionsberättelsen 2014

Till granskningsutskottet i Synskadades riksförbund
Org. nr 802007-3436

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Synskadades Riksförbund för år 2014.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur förbundet upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i förbundets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per den 31 december 2014 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar. Vi tillstyrker därför att granskningsutskottet fastställer resultaträkningen och balansräkningen samt disponerar resultatet enligt förslaget i årsredovisningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Synskadades Riksförbund för år 2014.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att granskningsutskottet beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 30 april 2015

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB
Ulrika Granholm Dahl, Auktoriserad revisor

Rapport avseende verksamheten inom Synskadades Riksförbund (SRF) år 2015

Granskningsutskottets uppgifter och sammansättning

1. Utskottet granskar löpande förbundsstyrelsens verksamhet och förvaltning. Utskottet ska ha tillgång till alla handlingar.
2. Utskottet ska ta ställning till förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska årsredovisning samt den auktoriserade revisorns årsberättelse.
3. Utskottet fastställer resultat- och balansräkning, disposition av riksförbundets överskott eller underskott samt till- eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter.
4. Granskningsutskottet ska senast den 30 juni årligen avge rapport till kongressen. Den auktoriserade revisorns revisionsberättelse skall bifogas granskningsrapporten.

Som ett komplement till kongressperiodens granskningsrapporter kan kongressombuden beställa verksamhetsberättelser på önskat media.

Granskningsutskottet består av sju ledamöter. En ledamot avsa sig uppdraget på grund av sjukdom i familjen i mars 2015. Ny ledamot välkomnades i mars 2016.

Utskottet har fått visst administrativt stöd av förbundskansliet.

Utskottets ledamöter har följt och granskat verksamheten genom att mellan sig fördela arbetet.

Sammanträden

Utskottet har haft fem sammanträden för att granska verksamheten 2015, varav ett har varit förlagt i anslutning till förbundsstyrelsens sammanträde 21-22 april 2016. Utskottet träffade förbundsstyrelsen för att få klargöranden i vissa frågor och förbättra dialogen mellan utskottet och förbundsstyrelsen. Vid två sammanträden har den auktoriserade revisorn deltagit. Vidare har utskottet varit representerat vid två av organisationsrådets live-möten samt vid ett telefon-sammanträde med organisationsrådet under 2015.

Inriktning

Granskningsutskottet har noterat att riktlinjer och policydokument efterlevts under granskningsperioden. I denna rapport har utskottet valt att redovisa generella iakttagelser samt lämna särskilda synpunkter inom vissa verksamhetsområden.

Granskningsutskottet har därvid utgått från:

- Program, stadgar och andra planer fastställda av kongressen;
- Motioner antagna av kongressen 2014;
- Verksamhetsinriktning och budget för kongressperioden 2014– 2017;
- Arbetsplan och budget för 2015.

Vi har tagit del av förbundsstyrelsens och arbetsutskottets protokoll liksom av verksamhets- och budgetuppföljningar under 2015 samt av organisationens riktlinjer och policydokument.

Utöver ovan nämnda dokument ligger verksamhetsberättelse, den ekonomiska årsredovisningen och den auktoriserade revisorns rapport för 2015 till grund för våra synpunkter.

Generella synpunkter

Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse, årsredovisning och övriga relevanta handlingar speglar en bred och omfattande verksamhet under 2015. De initiativ och åtgärder som förutskickades i arbetsplanen har i allmänhet genomförts. Man kan konstatera att ambitionen i arbetsplanen ibland varit högre än vad samhällsutvecklingen medgivit och inom ett antal frågor har de planerade åtgärderna inte kunnat genomföras på grund av andra aktörers senarelagda planer! En organisation som SRF måste dessutom alltid ha en beredskap för att insatser i aktuella frågor kan förskjuta fokus från planeringen. En prioritering av åtgärderna i arbetsplanen är därför förståelig. Sammanfattningsvis ser granskningsutskottet att förbundsstyrelsens verksamhet i stort överensstämmer med kongressens mål och dessutom följer aktuella samhällsinsatser.

Verksamhetsberättelsen är förbundsstyrelsens mest översiktliga redskap för att informera och redovisa för medlemmarna vad den uträttat under det gångna verksamhetsåret. Denna handling måste således vara väl genomarbetad och lättläst. Vi har funnit att texten flyter väl och vill särskilt lyfta fram de utmärkta framställningar av intressepolitiska frågor som berättelsen innehåller.

Upplägget med indelning i breda verksamhetsgrenar har ökat möjligheten att urskilja huvuddragen i verksamheten. Förbundsstyrelsen arbetar inom området medlemsutveckling med stort intresse och engagemang. Omfattande och breda insatser har gjorts. Däremot är det inget lättarbetat område och även om arbetet är långsiktigt så är resultatet hittills ganska magert.

Framgångsområden

Förbundsstyrelsens verksamhet styrs av vår intention att kunna påverka vårt eget liv respektive att ge varandra ett socialt stöd i många individuella situationer. Inom några områden har initiativ och åtgärder belönats med framgång. Granskningsutskottet vill särskilt lyfta fram goda insatser inom följande områden:

Medlemsundersökning

Granskningsutskottet konstaterar att rapporterna om "Dålig digital delaktighet" samt "Åsikter om kollektivt resande trafikmiljö samt färdtjänst" redan har använts i påverkanssyfte på riksnivå och dessutom ger ett bra underlag för alla organisationsled.

Fysisk tillgänglighet och resande

Granskningsutskottet anser att förbundsstyrelsen har agerat på ett berömvärt sätt inom detta område:

I samband med att SJ med kort varsel upphörde med biljettförsäljning ombord på tågen.

Genom framtagandet av en checklista för utformandet av hållplatser och vänthallar samt ledstråk.

Genom att få fler aktörer att delta i det nationella systemet för ledsagning.

Förbundsstyrelsen har arbetat aktivt med att på såväl nationellt som internationell nivå minska faran med tysta fordon. Ett förslag till internationell standardisering finns nu som säger att

en varningssignal ska finnas. Enligt förslaget kan dock denna varningssignal slås av varför ytterligare arbete är planerat inom området.

Internationellt arbete

Granskningsutskottet konstaterar att förbundsstyrelsen är mycket aktiva inom detta område. Genom arbetet inom EBU (European Blind Union) har fler framgångar skördats genom olika EU-direktiv.

Konsumentfrågor

Många problem synskadade möter i egenskap av konsumenter påverkar i hög grad vardagen.

Granskningsutskottet kan konstatera att förbundsstyrelsen arbetar aktivt inom området. Genom att utvecklingen av betalsystemen går fort så behöver detta område ständigt bevakas.

Skola/utbildning

SRF har i många år tillsammans med Riksorganisationen Unga Synskadade arbetat för att synskadade elever ska få samma villkor som andra elever.

Ett regeringsuppdrag finns för att samordna stödinsatser för elever med hörselnedsättning. Genom ett gemensamt agerande har US och SRF fått generaldirektören för Specialpedagogiska skolmyndigheten att ta upp behovet av att samordna även stödinsatserna för elever med synnedsättning.

Ett underlag för en riksdagsmotion om att rätten till punktskrift ska föras in i skollagen har tagits fram.

Barnverksamhet

Förbundsstyrelsen vill med denna verksamhet ge synskadade barn och föräldrar möjlighet till social gemenskap med likasinnade samt ge möjligheter att påverka sin egen situation. Läggerverksamheten som bedrivs är ett tydligt exempel på hur förbundsstyrelsen förverkligar denna målsättning som inte är prioriterad under denna kongressperiod men viktig för barnens utveckling. Granskningsutskottet noterar också med glädje att ansträngningar görs för att samarrangera aktiviteterna med relevanta aktörer.

Funktionärsutbildning

De flesta distrikt har under året fått ta del av samtliga fem utbildningstillfällen inom projektet för att utbilda nya funktionärer. Granskningsutskottet ser med tillförsikt på framtiden då projektet nu har cirka 60 deltagare.

Förbättringsområden

Förbundsstyrelsen har kunnat glädja sig åt både vissa framgångar av sitt arbete och löften om förbättringar under 2015. Granskningsutskottet kan också konstatera att arbetet ibland inte ger önskat resultat trots stora insatser men det finns också områden där mer hade kunnat göras. Ibland har kanske planerna varit för optimistiska i förhållande till de faktiska möjligheterna. Vi vill gärna peka på några områden där vi gärna sett att insatserna hade kunnat ökas eller kanske göras på ett annat sätt:

Medlemsutveckling

Medlemsantalet fortsätter trots stora ansträngningar att minska och under 2015 var minskningen så stor som 1000 medlemmar. Det är därför viktigt att SRF ständigt omprövar hur medlemsrekryteringar ska utföras och anpassar såväl arbetssätt och hur verksamheten bör utformas för att motsvara hur människor vill engagera sig och att detta kan skilja sig åt mellan olika åldersgrupper. Det behövs därför riktade insatser och aktiviteter till olika åldersgrupper. Granskningsutskottet konstaterar att det lagts ner relativt stora resurser på detta område, men med låg verkningsgrad.

Organisationsutveckling

Inom detta område innehöll arbetsplanen en ambitiös satsning på samarbetet med syncentralerna och även en satsning på särskilda medlemsgrupper. Gransknings-utskottet noterar att dessa insatser återkommer i arbetsplanen för 2016.

Hemsidan

Det finns fortfarande problem med tillgängligheten för synskadade administratörer på grund av brister i de publiceringsverktyg som behövs. Här hoppas man dock på en lösning inom den närmaste tiden. Samtidigt arbetar man på övergång till den nya hemsidan SRF.nu.

Medlems- och givarregistret SURFA

SRF arbetar kontinuerligt med att lösa olika problem kring brister i att kunna ta fram tillförlitlig medlemsstatistik och registrera medlemskap i flera föreningar.

Granskningsutskottet finner det mycket angeläget att SRF snarast möjligt kommer tillrätta med problemen avseende såväl hemsidan som medlemsregistret.

Jämställdhet och likabehandling

Granskningsutskottet konstaterar att det saknas en strategi för arbetet med jämställdhet och likabehandling. Styrelsen har gett jämställdhetskommittén i uppdrag att granska samhällets service till funktionsnedsatta ur ett genusperspektiv, men styrelsen drar inte några slutsatser av granskningen, bortsett från att kvinnor med synnedsättning oftare har en sämre situation än män med synnedsättning.

Styrelsen bör ge jämställdhetskommittén och kansliet tydliga direktiv om hur detta arbete ska bedrivas och analyseras.

Folkbildning

Granskningsutskottet konstaterar att produktionen av tekniskt anpassat studiematerial har minskat de två senaste åren sannolikt delvis beroende på den snabba utvecklingen av den digitala tekniken som delvis kan förklara minskad efterfrågan på anpassad studielitteratur. Det är därför viktigt att anpassa produktionen efter nya tekniska förutsättningar och förändrat behov av anpassningar som den kommersiella utgivningen inte tillgodoser.

Arbetsmarknad

På detta område planerade styrelsen att genomföra en attitydundersökning av arbetsgivares inställning till att anställa personer med synnedsättning under året, men denna genomfördes inte under 2015 utan är framflyttad till våren 2016 med planerad rapport i maj månad.

Nordiskt samarbete

SRF ingår i den nordiska kommittén och detta samarbete är väsentligt. Granskningsutskottet efterlyser däremot fler konkreta resultat och jämförande slutsatser på detta område.

Bedömning och slutsatser

Granskningsutskottet konstaterar att planerad verksamhet för 2015 i huvudsak har genomförts med den inriktning som kongressen 2014 beslutat och i enlighet med förbundsstyrelsens arbetsplan för 2015 på ett tillfredsställande sätt.

Den auktoriserade revisorn tillstyrker i sin årsberättelse för 2015 att resultat- och balansräkning fastställs och att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret.

Granskningsutskottets beslut

att fastställa resultaträkning, balansräkning, och styrelsens förslag till resultatdisposition för år 2015 samt,

att föreslå kongressen bevilja styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2015.

Juni 2016

Margaretha Häll Assarsson
Dan Berggren
Bert Carlsson
Thomas Krantz
Lars Nord
Margareta Åsén-Johansson

Revisionsberättelsen 2015

Till granskningsutskottet i Synskadades riksförbund
Org. nr 802007-3436

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Synskadades Riksförbund för år 2015.

Styrelsens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur föreningen upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i föreningens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att granskningsutskottet fastställer resultaträkningen och balansräkningen för förbundet.

Registrerat revisionsbolag
Member of Grant Thornton International Ltd

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Synskadades Riksförbund för år 2015.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Vi tillstyrker att granskningsutskottet disponerar resultatet enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 21 april 2016

Grant Thornton
Svante Nylén
Auktoriserad revisor

Rapport avseende verksamheten inom Synskadades Riksförbund (SRF) år 2016

Granskningsutskottets uppgifter och sammansättning

1. Utskottet granskar löpande Förbundsstyrelsens verksamhet och förvaltning. Utskottet skall ha tillgång till alla handlingar.
2. Utskottet skall ta ställning till Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse och ekonomiska årsredovisning samt den auktoriserade revisorns årsberättelse.
3. Utskottet fastställer resultat- och balansräkning, disposition av riksförbundets överskott eller underskott samt till- eller avstyrker ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter.
4. Granskningsutskottet skall senast den 30 juni årligen avge rapport till Kongressen. Den auktoriserade revisorns revisionsberättelse skall bifogas granskningsrapporten.

Som ett komplement till kongressperiodens granskningsrapporter kan kongressombuden beställa verksamhetsberättelser på önskat media.

Granskningsutskottet består av sju ledamöter.

Margaretha Häll Assarsson, Rönninge, sammankallande.
Dan Berggren, Piteå.
Bert Carlsson, Jönköping.
Thomas Krantz, Göteborg.
Lars Nord, Uppsala.
Margareta Åsén-Johansson, Hägersten.
Per Karlsson, Väjern.

Utskottet har fått visst administrativt stöd av förbundskansliet. Utskottets ledamöter har följt och granskat verksamheten genom att mellan sig fördela arbetet.

Sammanträden

Utskottet har haft fyra sammanträden under perioden 1 juli 2016–30 juni 2017, varav ett förlagt i anslutning till

Förbundsstyrelsens sammanträde 20-21 april 2017. Utskottet träffade Förbundsstyrelsen för att få klargöranden i vissa frågor och förbättra dialogen mellan utskottet och Förbundsstyrelsen.

Vid två sammanträden har den auktoriserade revisorn deltagit.

Vidare har utskottet varit representerat vid två av Organisationsrådets möten.

Inriktning

Granskningsutskottet har granskat riksförbundets verksamhet för år 2016. I denna rapport har utskottet valt att redo-visa generella iakttagelser samt lämna särskilda synpunkter inom vissa verksamhetsområden.

Granskningsutskottet har vid granskningen utgått från:

- Program, stadgar och andra planer fastställda av Kongressen;
- Motioner antagna av Kongressen 2014;
- Verksamhetsinriktning och budget för kongressperioden 2014– 2017;
- Arbetsplan och budget för 2016.

Utskottet har tagit del av Förbundsstyrelsens och Arbetsutskottets protokoll liksom av verksamhets- och budgetuppföljningar samt av organisationens riktlinjer och policydokument.

Utskottet har också tagit del av verksamhetsberättelse, årsredovisning och den auktoriserade revisorns rapport för 2016.

Generella synpunkter

Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse, årsredovisning och övriga relevanta handlingar speglar en bred och omfattande verksamhet under 2016. De aktiviteter som angetts i arbetsplanen har i huvudsak genomförts. I de fallen planerade aktiviteter inte genomförts kommer de enligt Förbundsstyrelsen att genomföras under 2017.

Verksamhetsberättelsen är Förbundsstyrelsens mest översiktliga dokument för att informera och redovisa för medlemmarna vad den uträttat under det gångna verksamhetsåret. Granskningsutskottet har funnit att texten flyter väl och vill särskilt lyfta fram de utmärkta framställningar av intressepolitiska frågor som berättelsen innehåller. Men samtidigt blandas stort och smått i det omfattande dokumentet vilket försvårar överblick. Ett upplägg med indelning i breda verksamhetsgrenar skulle öka möjligheten att urskilja huvuddragen i verksamheten. Det skulle också vara av stort värde om Förbundsstyrelsen i framtiden inledningsvis kommenterar vad som särskilt bör uppmärksammas av det som hänt under det gångna verksamhetsåret, innefattande både positiva och negativa företeelser och resultat. Utvecklingstendenser skulle vidare lättare urskiljas om fakta och sakuppgifter samlades i tabeller för att möjliggöra jämförelser över tid.

Kopplingen mellan arbetsplan och verksamhetsberättelse borde göras tydligare. Metoden att arbeta med SMARTA mål skulle kunna användas i större utsträckning.

Sammantaget anser Granskningsutskottet att Förbundsstyrelsen genomfört verksamheten under 2016 i enlighet med arbetsplan på ett tillfredsställande sätt.

Framgångsområden

Här nedan följer några områden som Granskningsutskottet anser vara särskilt framgångsrika under året.

Gata för alla kampanjen engagerade hela organisationen. Kampanjen var väl förberedd av Förbundsstyrelsen vilket också ledde till ett bra genomförande i hela landet. Funktionärs trainee projektet har också genomförts på ett bra sätt även om antalet personer som genomgick hela programmet blev färre än planerat.

De båda studieresor som genomförts till Bryssel för att öka kompetensen inom EU området är viktigt eftersom en stor del av beslut som fattas i Sverige har sin grund i olika EU förordningar.

Utbildningen av handledare i punktskrift är bra och viktig för att inte punktskriften ska tappa än mer mark. De ökade intäkterna

genom olika alternativa sätt och då särskilt Hundkalendern som genererat betydliga intäkter till SRF.

Till sist vill vi ta upp Förbundsordförandens nyhetsbrev som är en bra informationskanal.

Utvecklingsområden

Även om verksamheten genomförts i huvudsak på ett bra sätt finns några områden som Granskningsutskottet vill uppmärksamma där förbättringar måste ske. Det är framförallt inom kommunikations/informationsområdet.

Hemsidan som är den viktigaste kanalen för dagens och morgondagens information både internt och externt har trots ett omfattande utvecklingsarbete fortfarande ett antal brister. Det finns för stora brister när det gäller tillgänglighet både för synsvaga och användare av skärmläsare. Eftersom vi ställer stora krav på andra måste SRF vara ett föredöme inom detta område.

SRF Perspektivs nya layout och format har försvårat läsning för synsvaga vilket inte är acceptabelt. Kvaliteten på Webradio sändningar från Organisationsrådet har varit minst sagt bristfällig. Om evenemang ska sändas via Webradion måste den ha mycket bättre kvalitet.

Vi har uppmärksammat att det finns en hel del utvecklingsområden av ledarhundsverksamheten och ser med glädje på att frågan håller på att utredas. Vi vill till sist påpeka att Jämställdhets- och likabehandlingsarbetet måste utvecklas.

Bedömning och slutsatser

Granskningsutskottet konstaterar att planerad verksamhet för 2016 i huvudsak har genomförts med den inriktning som kongressen 2014 fastställde. Den auktoriserade revisorn tillstyrker i sin årsberättelse för 2016 att resultat- och balansräkning fastställs och att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för det gångna räkenskapsåret.

Granskningsutskottets beslut

att fastställa resultaträkning, balansräkning, och styrelsens förslag till resultatdisposition för år 2016 samt,

att föreslå Kongressen bevilja styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2016.

Maj 2017

Margaretha Häll Assarsson
Dan Berggren
Bert Carlsson
Thomas Krantz
Lars Nord
Margareta Åsén-Johansson
Per Karlsson

Revisionsberättelsen 2016

Till granskningsutskottet i Synskadades riksförbund
Org. nr 802007-3436

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Synskadades Riksförbund för år 2016.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2016 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen.

Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen

avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamåls-
enliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de

inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Synskadades Riksförbund för år 2016 samt av förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att granskningsutskottet disponerar resultatet enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet "Revisorns ansvar". Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god

revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust, och det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen enligt stadgarna.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen, eller att ett förslag till dispositioner av föreningens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av föreningens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens

förslag till dispositioner beträffande föreningens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Stockholm den 20 april 2017

Grant Thornton Sweden AB
Svante Nylén
Auktoriserad revisor